

УДК 330

Гребельник О. П. д.е.н., професор
кафедри митної справи та товарознавства ДПУ
Максимович С. В. магістрант
програми: “Менеджмент митної справи”
Державний податковий університет
м. Ірпінь, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ 4.0: ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Менеджмент 4.0 - це концепція, що виникла в контексті Четвертої промислової революції, де відбувається злиття фізичних, цифрових та біологічних технологій, що створює умови для трансформації управління в різних сферах, у тому числі і в митному контролі. Ефективність митного контролю в умовах Менеджменту 4.0 стає ключовим фактором для забезпечення безпеки національних кордонів, боротьби з контрабандою та організованою злочинністю, а також для забезпечення швидкого та безперервного переміщення товарів через кордони країни [2].

Одним з факторів підвищення ефективності митного контролю в умовах Менеджменту 4.0 є використання сучасних технологій. В умовах посилення інтеграційних процесів митна система стає цифровим хабом міжнародної торговельної інформації та обробки даних щодо зовнішньоекономічних операцій [3].

Цифрові системи та штучний інтелект дозволяють автоматизувати багато процесів митного контролю, що зменшує ймовірність помилок та збільшує швидкість обробки великої кількості даних. Наприклад, системи розпізнавання обличчя та біометричні технології можуть бути використані для ідентифікації осіб, які перетинають кордон, тим самим забезпечуючи вищий рівень безпеки.

Також, важливим аспектом є впровадження інноваційних методів та стратегій у митний контроль. Наприклад, використання аналітичних інструментів Big Data дозволяє здійснювати прогнозування потоків товарів і виявляти потенційні порушення вже на етапі попереднього аналізу даних.

Такий підхід дозволяє максимально ефективно використовувати ресурси та забезпечує більш точне спрямування зусиль на виявлення порушень.

У контексті Менеджменту 4.0 важливо активно впроваджувати принципи гнучкості та адаптивності у митний контроль. Швидкі зміни у технологічному середовищі та економіці світового ринку вимагають від митних служб здатності оперативно реагувати на нові виклики та змінювати стратегії контролю відповідно до потреб [1].

Важливим елементом підвищення ефективності митного контролю є розвиток міжнародного співробітництва та обміну даними між митними органами різних країн. Це дозволяє ефективніше боротися з транскордонною злочинністю та підвищує загальний рівень безпеки.

Подальші інновації в області митного контролю можуть включати у себе розвиток технологій Інтернету речей (IoT), які дозволяють збирати дані з різних джерел, таких як контейнери, транспортні засоби та товари, що перетинають кордон. Інтеграція цих даних в аналітичні системи допоможе покращити процеси митного контролю шляхом раннього виявлення порушень та виявлення та аналізу аномальних паттернів [5].

Розвиток блокчейн-технологій може забезпечити безпеку та недоторканість даних, пов'язаних з міжнародною торгівлею. Використання блокчейну для відстеження переміщення товарів може сприяти боротьбі з контрабандою та підробкою, а також забезпечити більшу відкритість та прозорість у торговельних операціях.

При цьому важливо забезпечити розвиток технологій супроводом відповідних змін у законодавстві та політиці, що регулюють митний контроль. Нові технології можуть створювати нові виклики у сфері конфіденційності даних, кібербезпеки та етики, тому важливо розробляти відповідні правові та етичні рамки.

Технологічні та законодавчі аспекти, успішність митного контролю також залежать від ефективного управління людськими ресурсами та професійної підготовки персоналу. Запровадження Менеджменту 4.0 передбачає не лише

автоматизацію та цифровізацію процесів, але й розвиток компетентностей персоналу в галузі використання новітніх технологій, аналізу даних та прийняття стратегічних рішень.

З цієї причини важливо вдосконалювати системи навчання та розвитку персоналу, забезпечуючи їм доступ до актуальних знань та навичок. Це може включати в себе організацію тренінгів з використання сучасних програмних продуктів, курсів з аналітики даних та кібербезпеки, а також регулярне оновлення професійних стандартів [4].

Окрім того, важливо створювати мотивуючі умови праці для працівників митних служб, для забезпечення їх високої продуктивності та відданості роботі. Це може включати в себе не лише фінансові стимули, але й можливості професійного зростання, участь у розвитку стратегій митного контролю та визнання досягнень.

Отже, успішна реалізація Менеджменту 4.0 в контексті митного контролю потребує комплексного підходу, що охоплює технологічні, правові, організаційні та людські аспекти. Лише взаємодія цих різних складових може забезпечити високу ефективність та надійність митного контролю в умовах сучасного світу.

Література

1. Berry L. *Discovering the soul of service: The nine drivers of sustainable business success*. New York: The Free Press, 1999. P. 142.
2. Майер Дж. М., Раух Д. Е. *Основні проблеми економіки розвитку* / пер. з англ.: Д. Олесневич та ін. ; наук. ред. : А. С. Філіпенко. Київ: Либідь, 2003. 684 с.
3. *Розвиток митної політики України в контексті реалізації економічної функції держави: монографія* / За ред. О. П. Гребельника. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. С. 37.
4. Світлак І. І. *Організаційно-правові засади провадження посередницької діяльності митного брокера та митного перевізника в Україні*: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія держ. податкової служби України. Ірпінь, 2006. С. 112.
5. Петруня В. Ю. *Економічна глобалізація: вплив на бізнес та суб'єктів надання митних послуг в контексті маркетингового управління*. *Вісник Академії митної служби України*. 2011. № 1. С. 71–78.